

I. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

1. Kierunki działania

- 1) Zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych w szczególności zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii COVID-19 z wykorzystaniem informatyzacji i modernizacji systemu nadzoru epidemiologicznego i kontroli zakażeń.
- 2) Wzmoczenie działań dotyczących realizacji Programu Szczepień Ochronnych.
- 3) Nadzorowanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie przestrzegania reżimu higieniczno-sanitarnego oraz stosowania procedur mających na celu minimalizowanie ryzyka szerzenia się zakażenia i chorób zakaźnych.
- 4) Współpracowanie ze służbami, inspekcjami, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, towarzystwami naukowymi w obszarze nadzoru epidemiologicznego i zapobiegania chorobom zakaźnym.

2. Działalność kontrolno-represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	Ogółem 5099, w tym: 4934 wywiadów epidemiologicznych dot. COVID, 108 pozostałe wywiady, 57 kontrole sanitarne
2.	Liczba decyzji administracyjnych (merytorycznych)	4
3.	Liczba decyzji administracyjnych (płatniczych)	3
4.	Liczba postanowień	5
5.	Liczba tytułów wykonawczych	0
6.	Liczba wniosków o ukaranie	0
7.	Liczba aktów oskarżenia	0
8.	Nalożone mandaty	1
9.	Kwota nalożonych mandatów	100
10.	Ilość nalożonych kar pieniężnych	0
11.	Kwota kar pieniężnych nalożonych przez Państwowego Powiatowego Insp. Sanit. w formie decyzji administracyjnej	0

3. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego w 2022r.

1) Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Głogowie w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2021 roku przedstawia się następująco:

a) W grupie chorób szerzących się drogą przewodu pokarmowego

W 2021 r. i w 2022 r. odnotowano taką samą liczbę indywidualnych zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella w postaci nieżyty żołądkowo – jelitowego tj. po 14 przypadków.

W 2022 roku odnotowano 2 indywidualne ogniska zatrucia pokarmowego wywołane pałeczką Salmonella Enteritidis.

Pierwsze ognisko zatrucia pokarmowego wywołanego pałeczką Salmonella Enteritidis, miało miejsce w środowisku domowym. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że:

- w ognisku zachorowały 2 osoby, które były hospitalizowane,
- pobrano 12 prób kału w kierunku nosicielstwa SS, w tym od 2 osób przygotowujących potrawy.

Na podstawie wyników badań stwierdzono:

- obecność czynnika patogennego Salmonellę Enteritidis u 4 osób ze styczności, w tym u 2 osób przygotowujących posiłki.

Drugie ognisko zatrucia pokarmowego wywołane pałeczką Salmonella Enteritidis wystąpiło u uczestników imprezy urodzinowej.

W toku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że:

- w ognisku zachorowały 4 osoby, nie hospitalizowane,
- pobrano 6 prób kału w kierunku nosicielstwa SS, w tym od 1 osoby przygotowującej tort okolicznościowy oraz 1 osoby podającej potrawy,
- pobrano 10 prób kału w kierunku nosicielstwa SS od osób ze styczności z chorymi.

Na podstawie wyników badań stwierdzono:

- obecność czynnika patogennego Salmonellę Enteritidis u 1 osoby ze styczności.

Przeprowadzone dochodzenia epidemiologiczne w ogniskach wykazały, że istniała możliwość przeniesienia zakażenia przez osoby przygotowujące potrawy, u których z posiewu kału wyhodowano Salmonellę Enteritidis. Ponadto nieprzestrzeganie zasad czystości i higieny sposobu przechowywania i przygotowywania potraw oraz nieprzestrzeganie zasad czystości i higieny mogło przyczynić się do wystąpienia zatruc. Wobec powyższego polecono przeprowadzenie dokładnego mycia i dezynfekcji sprzętu, naczyń i pomieszczeń kuchni oraz pouczono o zasadach dokładnego mycia rąk i przestrzegania zasad higieny otoczenia.

– w obu okresach nie notowano zachorowań na czerwonkę, oraz na wirusowe zapalenie wątroby typu A

– odnotowano ponad 5 - krotny wzrost zakażeń jelitowych (wirusowych i bakteryjnych), z 23 w 2021r. do 121 w 2022r.

W 2022r. odnotowano 1 zbiorowe zakażenie jelitowe wywołane rotawirusem,

Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, w trakcie którego ustalono, że zachorowanie wystąpiło u dzieci (rodzeństwo) przebywających w jednym miejscu wyznaczonym do pobytu uchodźców. Zalecono koordynatorom przeprowadzenie na bieżąco wzmożonej dezynfekcji toalet, powierzchni użytkowych oraz miejsca przygotowywania posiłków (zalecenia wykonano). Pouczono o przestrzeganiu zasad higieny rąk i otoczenia.

b) Choroby szerzące się drogą krwi

- zwiększyła się ogólna liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (z 5 w 2021r. do 9 w 2022r.), tj. o 80%,
- w przypadku przewlekłego WZW typu B w 2022r. odnotowano 4 zachorowania, natomiast w 2021r. zarejestrowano 1 zachorowanie,
- w przypadku bliżej nieokreślonego WZW typu C zwiększyła się liczba zachorowań (w 2021r. – 4, a w 2022r.– 5),
- w okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV (7), a w analogicznym okresie 2021 roku zanotowano 1 zakażenie.
W 2022 r. zarejestrowano 2 przypadki zakażenia wystąpiły u osób narodowości ukraińskiej, w tym 1 przypadek u osoby ze statusem uchodźcy),
- w obu okresach nie notowano zachorowań na AIDS.

c) Choroby, którym możemy zapobiec na drodze szczepień ochronnych

- w obu okresach nie odnotowano zachorowań na krztusiec,
- w roku 2021 podobnie jak w 2022 roku nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę,
- nieznacznie zwiększyła się liczba zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic (świnękę) z 2 w 2021r. do 3 w 2022 r.,
- w okresie sprawozdawczym na terenie działalności PSSE w Głogowie zgłoszono 1 przypadek podejrzenia zachorowania na odrę. Zachorowanie dotyczyło mężczyzny w wieku 51 lat mieszkającego na wsi. Na początku stycznia pojawiły się pierwsze objawy chorobowe tj.: wysoka gorączka, wysypka na całym ciele, kaszel. Celem potwierdzenia rozpoznania choroby zgodnie z programem eliminacji odry realizowanym przez WHO od osoby chorej pobrano materiał biologiczny do badań wirusologicznych na obecność RNA wirusa odry (surowica). Przeprowadzone badania wirusologiczne wykonane w Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Badawczego w Warszawie w kierunku odry - uzyskano wynik graniczny. Zachorowanie zarejestrowano jako przypadek możliwy.

d) Pozostałe choroby zakaźne

- zwiększyła się liczba zachorowań na ospę wietrzną z 108 w 2021 roku do 139 w 2022 roku tj. o 28,7% ,
 - w 2022r. odnotowano 29 zachorowań na płonicę, natomiast w 2021r. nie notowano zachorowań,
 - zwiększyła się liczba zachorowań grypopodobnych z 6379 w 2021r. do 8149 w 2022 r, tj.: o 27,7% ogółu zachorowań,
 - nieznacznie zmniejszyła się liczba zachorowań na gruźlicę z 7 w 2021 r. do 6 w 2022r.
- Na podstawie przeprowadzonej analizy zachorowań na gruźlicę wynika, że 5 przypadków zachorowań stanowiła gruźlica płucna układu oddechowego, natomiast 1 przypadek dotyczył gruźlicy układu moczowego. Zachorowania dotyczyły mężczyzn (4) i kobiet (2) w przedziale wiekowym od 51 lat do 68 lat. W każdym przypadku zgłoszenia zachorowania przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, a osoby z bliskiego kontaktu z chorym zostały objęte nadzorem lekarskim (13 osób). W 2022 roku odnotowano 1 zgon z powodu zachorowania na gruźlicę.
- w obu okresach nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową wywołaną *Neisseria meningitidis*.
 - w 2022 roku podobnie jak w 2021 roku odnotowano 1 zachorowanie na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*.

W toku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że:

- chora z objawami chorobowymi tj. gorączką, wymiotami, ogólnym osłabieniem, zaburzeniami świadomości, przyjęta została do Głogowskiego Szpitala Powiatowego Sp. z o. o. w Głogowie, O/wewnętrzny,

- z posiewu krwi wyizolowano Streptococcus pneumoniae.

Przebieg choroby ciężki, zakończony wyzdrowieniem.

W ramach działań przeciwepidemicznych mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej poinformowano osoby z kontaktu z chorym o objawach i drogach zakażenia Streptococcus pneumoniae oraz o konieczności bezzwłocznego zgłoszenia się do lekarza w przypadku wystąpienia objawów.

e) Choroby odzwierzęce

Pogryzienia przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

– 3 – krotnie zwiększyła się liczba pokąsań mieszkańców przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę z 16 w 2021 roku do 48 w 2022 roku.

Najczęściej były to pogryzienia przez psy (45, w tym nieznane 8), rzadziej koty (2 w tym nieznane 1), odnotowano również 1 przypadek podrapania przez lisa. Wpływ na tą sytuację, mają niestety właściciele zwierząt, którzy nie sprawują nad nimi wystarczającej opieki, bardzo często psy są prowadzone bez smyczy, czy kagańca. Takie nieodpowiedzialne postawy doprowadzają do ataków na ludzi.

W 2022r. podobnie jak w 2021 roku zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie 3 osoby. Przyczyną kwalifikowania do szczepień p/wściekliznie było pogryzienie przez bezpańskiego psa, nieznanego kota oraz podrapanie przez lisa. Psa oraz kota nie można było poddać obserwacji weterynaryjnej. Ponadto 4 osoby zrezygnowały z konsultacji w poradni chorób zakaźnych, a 3 osoby po konsultacji w poradni kwalifikacyjnej do spraw szczepień p/wściekliznie nie zostały zakwalifikowane do szczepień.

W listopadzie 2022 roku podczas próby odłowienia lisa z prywatnej posesji w miejscowości Modła doszło do podrapania pazurami ręki pracownika Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt przy Parku Krasnała w Nowej Soli. Odłowione zwierzę padło- zwłoki lisa zostały zabezpieczone i przekazane do badań w kierunku wścieklizny w laboratorium: Zakład Higieny Weterynaryjnej w Zielonej Górze. W wyniku badania wykluczono zakażenie wścieklizną. Osoba poszkodowana poddana została 1-dniowej hospitalizacji (podano immunoglobulinę oraz zakwalifikowano do szczepień p./wściekliznie).

Nie odnotowano żadnego zgonu z powodu wścieklizny.

Borelioza

W okresie sprawozdawczym 1,5 – krotnie zwiększyła się ogólna liczba zachorowań na boreliozę, z 7 w 2021 r. do 11 w 2022 r. Zachorowania miały miejsce w przedziale wiekowym od 22 do 75 lat. Zachorowania wystąpiły u 8 kobiet i 3 mężczyzn.

Podczas przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że:

- u 10 osób wystąpiły objawy skórne w postaci rumienia wędrującego osoby zostały ukąszone przez kleszcze na terenie powiatu głogowskiego (3), na terenie powiatu częstochowskiego (1), na terenie gminy Jerzmanowa (1), a 6 osób nie pamięta ukąszenia przez kleszcza.

W 2022 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na neuroboreliozę u 69 – letniego mężczyzny mieszkańca miasta.

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, iż:

- chory z objawami tj. zaburzenia mowy i równowagi, niedowład prawej strony, został przyjęty do Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu O/neurologii z pododdziałem udarowym,

- w badaniu płynu mózgowo-rdzeniowym stwierdzono biologiczny czynnik chorobotwórczy Borrelia burgdorferi.

f) Choroby przenoszone drogą płciową

W 2022 roku na terenie powiatu głogowskiego zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na kiłę, w tym: 3 przypadki kiły wczesnej i 3 przypadki kiły nieokreślonej. Zachorowania dotyczyły 5 mężczyzn w wieku od 24 lat do 39 lat oraz 1 kobiety w wieku 48 lat. Wszystkie zachorowania wykryto u osób narodowości polskiej. W okresie analogicznym 2021 roku nie odnotowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

g) Choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne

W obu okresach nie notowano chorób zakaźnych szczególnie niebezpiecznych, w tym określanych jako importowane, wiążące się z wyjazdami zagranicznymi w inne strefy klimatyczne (cholera, malaria, żółta gorączka i inne wirusowe gorączki krwotoczne).

h) Koronawirus SARS-CoV-2 wywołujący chorobę COVID-19

Na terenie powiatu głogowskiego w 2022 roku potwierdzono 4969 przypadków zakażenia wirusem SARS CoV-2, natomiast w 2021 roku potwierdzono 6400 przypadków.

Statystyka zgonów z powodu COVID-19 w powiecie głogowskim w 2022 roku przedstawia się następująco: zarejestrowano 27 zgonów (1 zgon w przedziale wiekowym 40-49 lat, 1 zgon w przedziale wiekowym 50-59 i 25 zgonów w grupie wiekowej 60+)

Natomiast w 2021 roku zarejestrowano 126 zgonów (1 zgon w grupie wiekowej 30-39 lat, 5 zgonów w grupie 40-49 lat, 7 zgonów w grupie 50-59 lat oraz 113 zgonów w grupie 60+).

Od lutego 2022 roku zniesiono kwarantannę dla osób, które miały kontakt z osobą zakażoną wirusem SARS-CoV-2 (np. w szkole, pracy). Natomiast od 28 marca nie obejmowano już izolacją osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2 i kwarantanną osób współzamieszkujących.

2) Ocena wykonawstwa szczepień

Szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa epidemiologicznego w społeczeństwie. Odporność uzyskana dzięki szczepieniom prowadzi w konsekwencji do poprawy stanu zdrowia populacji i sprzyja ograniczeniu występowania chorób zakaźnych. Na podstawie danych liczbowych zawartych w rocznych sprawozdaniach ze szczepień ochronnych MZ – 54 sporządzonych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia można stwierdzić, że wykonawstwo szczepień u dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest zadawalające.

Realizacja wybranych szczepień

Szczepienie p/ospie wietrznej

W 2022 roku zaszczepiono ogółem 252 osoby p/ospie wietrznej, w tym:

- 115 osób w ramach szczepień obowiązkowych (nieodpłatnych), którymi objęte są dzieci z określonych grup ryzyka,
- 137 osób zaszczepiono w ramach szczepień zalecanych (odpłatnych).

Dla porównania w 2021 roku zaszczepiono ogółem 210 osób (odpłatnie 127 osób, nieodpłatnie 83 osoby).

Szczepienie p/Neisseria meningitidis

W 2022 roku zaszczepiono p/Neisseria meningitidis 94 osoby, w tym:

- w przedziale wiekowym od 0 do 19 r. ż. - 89 osób,
- w przedziale od 20 r.ż. i powyżej - 5 osób.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego zwiększyła się liczba zaszczepionych osób p/Neisseria meningitidis o 28 osób.

Szczepienie p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu A

W roku sprawozdawczym zwiększyło się zainteresowanie odpłatnymi szczepieniami p/ WZW typu A. W 2022r. zaszczepiły się 23 osoby, jest to o 8 osób więcej w porównaniu do roku 2021 (15).

Szczepienia p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu A przedstawiają się następująco:

- w przedziale od 0 do 19 r.ż. – 5 osób,
- w przedziale od 20 r.ż. i powyżej - 18 osób.

Szczepienia p/grypie

W 2022 roku nadal realizowany był program polityki zdrowotnej przez Urząd Miasta Głogów w zakresie szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia. Realizatorem zadania był podobnie jak w latach ubiegłych Głogowski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. W ramach programu zdrowotnego zaszczepiło się 212 osób z terenu powiatu głogowskiego.

W 2022 roku zmniejszyło się zainteresowanie szczepieniami przeciwko grypie. Stan zaszczepionych osób w 2022 roku wyniósł 2610 osób, w porównaniu z 2021r. jest to spadek o 860 osób (w 2021r. 3470).

Na zmniejszoną ilość szczepień przeciwko grypie mogła mieć wpływ realizacja Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 roku w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022 do dnia 31 marca 2022r. lub do wyczerpania stanów magazynowych Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.

Zgodnie z ww. Rozporządzeniem była to możliwość wykonania bezpłatnych szczepień dla poszczególnych grup zawodowych (m.in. osoby zatrudnione w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, osoby zatrudnione oraz realizujące usługi farmaceutyczne, osoby uprawnione do wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej, nauczyciele akademicy, osoby zatrudnione w Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, osoby przebywające w domach pomocy społecznej, osoby pracujące w przedszkolu, funkcjonariusze np. Policji, Sił Zbrojnych, Straży Granicznej oraz żołnierze) a następnie wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Zdrowia zmieniające Rozporządzenie w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022 z dnia 18 listopada 2021r. możliwość zaszczepienia dla wszystkich osób, które ukończyły 18 rok życia. Szczepienia zgodnie z ww. rozporządzeniem wykonywane były przy użyciu szczepionki przeciwko grypie dedykowanej na sezon 2021/2022.

Szczepienia p/Streptococcus pneumoniae

W 2022 roku zmniejszyło się zainteresowanie odpłatnymi szczepieniami przeciwko zakażeniom Streptococcus pneumoniae. Ogółem zaszczepiono 35 osób i jest to o 46 osób mniej w odniesieniu do roku 2021 (81).

Szczepienia p/HPV

W 2022 roku ponownie przez Urząd Miejski Głogów realizowany był program zdrowotny w zakresie profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV), który skierowany był dla dziewczynek 12-letnich ze Szkół Podstawowych mieszkających w Głogowie. W roku sprawozdawczym zaszczepiono ogółem 205 dziewcząt. Wdrożenie wieloletniego programu edukacyjnego połączonego z wykonywaniem szczepień ochronnych p/HPV u nastolatek obniży w przyszłości zachorowalność na raka szyjki macicy u kobiet.

NIEPOŻĄDANY ODCZYN POSZCZEPIENNY

W 2022 roku na terenie powiatu głogowskiego odnotowano i zarejestrowano 1 niepożądany odczyn poszczepienny w Powiatowym Rejestrze Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych. Zarejestrowany przypadek NOP dotyczył:

- 1 odczynu łagodnego po szczepieniu przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, w postaci reakcji miejscowej, tj. obrzęk w miejscu podania oraz reakcji ogólnej, tj. gorączki powyżej 38°C.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia oraz zgodnie z wytycznymi Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu przekazał informacje o zgłoszeniu niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) w systemie elektronicznym SEPIS oraz EpiBazie.

3) Podmioty wykonujące działalność leczniczą

W okresie od 01 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku w ramach realizacji zadań związanych z nadzorem nad warunkami sanitarno – higienicznymi i technicznymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą przeprowadzono 55 kontroli. W dwóch podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości. W obu przypadkach wydano decyzje administracyjne nakazującą doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń podmiotu leczniczego. Jeden z podmiotów wykonał obowiązki określone w decyzji co potwierdzone zostało kontrolą sprawdzającą. Drugi podmiot leczniczy zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głogowie o podłużenie terminu wykonania nałożonych obowiązków w związku z brakiem środków finansowych. Biorąc pod uwagę powyższe PPIS w Głogowie ustanowił nowy termin usunięcia nieprawidłowości do 31.12.2023r.

Ponadplanowo wykonano kontrolę interwencyjną w pracowni protetyki stomatologicznej w związku z wpłynięciem do PPIS w Głogowie informacji o złym stanie sanitarnym obiektu. W wyniku kontroli potwierdzono zły stan sanitarny pomieszczenia w którym wykonywane są protezy. Osobę odpowiedzialną za przestrzeganie wymagań ukarano w drodze mandatu karnego. Po upływie 3 tygodni wykonano kontrolę sprawdzającą w w/w obiekcie, w wyniku której stwierdzano, że pomieszczenie protetyki stomatologicznej zostało doprowadzone do właściwego stanu sanitarnego.